

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних занять та самостійної роботи
із навчальної дисципліни

«РЕКРЕАЦІЙНА ГЕОГРАФІЯ»

*(для студентів денної та заочної форм навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
зі спеціальності 242 – Туризм)*

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Рекреаційна географія» (для студентів денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» зі спеціальності 242 – Туризм) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. М. М. Покогодна. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 42 с.

Укладач канд. географ. наук М. М. Покогодна

І. Л. Полчанинова, рецензент канд. екон. наук, доцент Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

*Рекомендовано кафедрою туризму і готельного господарства,
протокол № 1 від 29.08.2018.*

ЗМІСТ

1 Мета та завдання вивчення дисципліни.....	4
2 Загальні методичні рекомендації.....	5
3 Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента.....	7
4 Методичні рекомендації до опрацювання лекційного матеріалу.....	7
5 Методичні рекомендації по підготовці до практичних занять.....	15
6 Методичні рекомендації по організації самостійної роботи студентів.....	22
7 Методичні рекомендації по виконанню індивідуального навчально-дослідного завдання (контрольної роботи).....	22
Список рекомендованої літератури.....	26
Термінологічний словник.....	27
Додатки.....	32

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Рекреаційна географія – це комплексна географічна наука і навчальна дисципліна, яка вивчає територіальну організацію рекреаційного господарства та особливості рекреаційної діяльності людини в межах певних територій – територіальних рекреаційних систем різних типів і рангів. В основному рекреаційна географія досліджує:

- закономірності формування, функціонування, динаміки, розміщення та типологію ТРС;
- властивості ТРС та її окремих елементів;
- рекреаційну діяльність її види і форми та територіальну диференціацію рекреаційних потреб населення;
- рекреаційні ресурси, методи їх оцінки та використання;
- екологічні наслідки рекреаційної діяльності та принципи рекреаційного природокористування;
- розробляє принципи оптимального функціонування рекреаційного господарства.

Мета вивчення дисципліни «Рекреаційна географія» – засвоєння теоретичних та методичних основ рекреаційної географії і набуття практичних навичок з територіальної організації рекреаційної діяльності.

Задачі вивчення дисципліни:

- розкрити понятійно-термінологічний апарат рекреаційної географії;
- розкрити зміст рекреаційної діяльності і висвітлити соціально-економічну сутність рекреації;
- розкрити зміст рекреаційних ресурсів, засобів їх використання і оцінки;
- висвітлити механізм рекреаційного районування.

Основне конструктивне завдання даної науки – обґрунтування й реалізація рекреаційного районування з метою визначення рекреаційних функцій території при географічному поділі праці в сфері рекреації й туризму, для координації розвитку відповідних галузей економіки, оптимального використання різних видів рекреаційних ресурсів. Фактично можна виділити чотири основних напрямки дослідження рекреаційної географії, які забезпечують розв'язання певних науково-практичних завдань:

1. Теоретичний – виявлення закономірностей формування, функціонування, розвитку, розміщення, типологію та властивості ТРС; окремі елементи ТРС; розробка та вдосконалення принципів і критеріїв рекреаційного районування; класифікація видів і форм рекреаційної діяльності; класифікація рекреаційних ресурсів; вдосконалення понятійно-термінологічного апарату.

2. Методичний – вдосконалення та розробка нових методів вивчення та проектування ГРС, визначення параметрів дослідження, технології та методики оцінки територіальних рекреаційних систем та їх окремих елементів.

3. Конструктивний – прогнозування розвитку рекреаційного господарства; проведення рекреаційного районування; розробка територіально-диференційованих норми рекреаційного навантаження.

4. Інформаційний – акумулює інформацію щодо окремих рекреаційних районів і територій, відслідковує відповідні зміни.

В сучасних наукових публікаціях фігурує широке ставлення до визначення об'єкту і предмету рекреаційної географії, які умовно можливо назвати економіко-географічно – орієнтовані і соціокультурно-орієнтовані підходи.

При економіко-географічному підході об'єктом вивчення рекреаційної географії виступає просторово-територіальні форми організації рекреаційного господарства певних територій різного таксономічного рангу, а предметом – територіальна організація рекреаційного господарства на певній території як однієї системи, що складається з різнорідних, але просторово взаємопов'язаних елементів які діють як єдине ціле.

При соціокультурному підході об'єктом вивчення рекреаційної географії виступають об'єкти і суб'єкти рекреації в різноманітних соціокультурних утвореннях. При цьому під об'єктами рекреації розуміють матеріальні предмети, системи, процеси і явища, а також стандарти, які є умовами реалізації різноманітної рекреаційної діяльності людини. Під суб'єктами рекреації розуміють людей які займаються рекреаційною діяльністю. Відповідно до цього предметом рекреаційної географії виступає вивчення просторових закономірностей і особливостей поведінки людей в процесі рекреаційної діяльності і розміщення рекреаційних об'єктів.

Предметом вивчення є – мотивація і поведінка людей при проведенні рекреаційної діяльності, розповсюдження та використання різноманітних рекреаційних ресурсів та відповідна ним територіальна організація рекреаційного господарства в рамках територіальних рекреаційних утворень різних типів і рангів.

Суб'єктами рекреаційної географії виступають людина як продуцент рекреаційних потреб, окремі групи рекреантів, специфічні системи та їх окремі підсистеми та елементи, рекреаційна галузь.

2 ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

«Рекреаційна географія» є вибірковою дисципліною циклу природничо-наукової та загальноекономічної підготовки бакалавра зі спеціальності 242 – Туризм.

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни: дисципліна безпосередньо спирається на компетенції, які студенти

опановують під час вивчення дисциплін циклу природничо-наукової та загальноєкономічної підготовки: «Рекреалогія», «Туристське країнознавство» «Туристичні ресурси України», «Рекреаційні комплекси світу».

В ході вивчення дисципліни студентам необхідно оволодіти наступними компетентностями, які наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Компетентності якими повинен оволодіти студент при вивченні дисципліни

Інтегральна компетентність	Здатність комплексно розв'язувати професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму як в процесі навчання, так і в процесі роботи в умовах невизначеності
Загальні компетентності	ЗК1. Розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів у навчанні і професійній діяльності ЗК2. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу ЗК3. Соціальна відповідальність та екологічність мислення ЗК4. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел ЗК7. Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми ЗК12. Уміння дотримуватись норм здорового способу життя та впроваджувати їх у особистій та професійній діяльності
Спеціальні (фахові) компетентності	ФК1. Знання та розуміння предметної області своєї професії ФК2. Уміння застосовувати фахові знання на практиці ФК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій ФК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів ФК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал ФК12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу

Тематичний план навчальної дисципліни «Рекреаційна географія» складається з одного модуля, який логічно пов'язує два змістовних модуля за змістом та взаємозв'язками. Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні, практичні (семінарські) заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, самостійна робота студента, контрольні заходи.

Форма підсумкового контролю – екзамен.

3 РОЗПОДІЛ ЧАСУ ЗА МОДУЛЯМИ І ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ ТА ФОРМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Розподіл часу за модулями і змістовними модулями для студентів денної форми навчання по дисципліні «Рекреаційна географія» наводиться в таблиці 3.1

Таблиця 3.1 – Розподіл часу за модулями і змістовними модулями для студентів денної форми навчання по дисципліні «Рекреаційна географія»

Змістові модулі та теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
лек		лаб	пр	срс	лек		лаб	пр	срс	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1 Рекреаційна географія (семестр 5 (д. ф.), 7 (з. ф.))										
Змістовий модуль 1 Основи рекреаційної географії та рекреаційні ресурси										
Тема 1	6	2	–	2	2	5	0,5	–	0,5	4
Тема 2	6	2	–	2	2	5	0,5	–	0,5	4
Тема 3	6	2	–	2	2	9	0,5	–	0,5	8
Тема 4	6	2	–	2	2	9	0,5	–	0,5	8
Тема 5	6	2	–	2	2	12	2	–	2	8
Разом за ЗМ 1	30	10	–	10	10	40	4	–	4	32
Змістовий модуль 2 Рекреаційне районування										
Тема 6	10	2	–	6	2	10	2	–	2	6
Тема 7.	20	4	–	16	-	10	2	–	2	6
Разом за ЗМ 2	30	6	–	22	2	20	4	–	4	12
Індивідуальне завдання										
Інд. завдання (ІЗ)	30	–	–	–	30	30	–	–	–	30
Разом	90	16	–	32	42	90	8	–	8	74

4 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОПРАЦЮВАННЯ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ

Тема 1 Основи рекреаційної географії

1.1 Визначення рекреаційної географії як наукової дисципліни.

Поняття рекреація, рекреалогія. Виникнення рекреаційної географії як міждисциплінарного наукового напрямку в рамках географічної науки. Основні завдання, об'єкт, предмет, методи, зв'язок рекреаційної географії з іншими науками.

1.2 Напрямки рекреаційно-географічних досліджень в Україні. Актуальність вивчення рекреаційної географії в Україні. Провідні наукові школи рекреаційної географії. Напрямки рекреаційно-географічних досліджень: оцінка рекреаційних ресурсів держави і створення кадастру; визначення рекреаційної ємності територій; проведення рекреаційного районування; розробка заходів по підвищенню рекреаційного потенціалу держави і ін.

1.3 Основні поняття і терміни рекреаційної географії.

Три форми рекреаційної діяльності: відпочинок, лікування, туризм. Їх співвідношення і взаємозалежність. Сутність поняття «вільний час», як необхідної умови здійснення рекреаційної діяльності. Поняття «відпочинок», його визначення й види. Еволюція поняття «туризм». Статистичне визначення поняття «турист». Поняття «рекреаційна територія». Співвідношення понять «рекреаційна освоєність» і «рекреаційне освоєння» території.

1.4 Територіальна рекреаційна система (ТРС) – об'єкт вивчення рекреаційної географії.

Визначення ТРС. Структурна схема і блоки ТРС. Властивості ТРС. Типологія ТРС.

1.5 Рекреація як соціально-економічне явище.

Медико-біологічна функція рекреації. Соціально-культурна функція рекреації. Економічна функція рекреації. Політично-виховна функція рекреації.

Запитання і завдання для самоперевірки

1. Які фактори обумовили виникнення рекреаційної географії як самостійної науки ?

2. Охарактеризуйте зв'язки рекреаційної географії з іншими науками. Накресліть схему, що визначає місце рекреаційної географії в системі наук.

3. Визначте об'єкт і предмет рекреаційної географії.

4. Охарактеризуйте чотири основних напрямки досліджень рекреаційної географії.

5. Перелічіть основні напрямки рекреаційно-географічних досліджень в Україні.

6. Оцініть співвідношення рекреалогії і рекреаційної географії.

7. Дайте визначення поняття «рекреація» та назвіть її основні форми.

8. Опишіть структуру і сутність основних функцій рекреації.

9. Охарактеризуйте вільний час як історичну категорію і наслідки зміни його обсягу і використання для розвитку рекреаційної діяльності. Наведіть приклади рекреаційних занять, які з'явилися завдяки зміні концепції і психології вільного часу.

10. Назвіть основні методи рекреаційно-географічних досліджень.

Рекомендована література: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11.

Тема 2 Рекреаційна діяльність, її класифікація

2.1 Поняття рекреаційної діяльності.

Рекреаційні потреби як вимоги до умов відновлення продуктивних сил людини і як основний мотив здійснення рекреаційної діяльності. Види рекреаційних потреб. Сутність рекреаційної діяльності. Тенденції сучасного етапу розвитку рекреаційної діяльності.

2.2 Види рекреаційних занять.

Типологія рекреаційних занять. Цикли рекреаційної діяльності.

2.3 Класифікація рекреаційної діяльності по відношенню до окремої держави; в залежності від мети подорожі; в залежності від засобу пересування; класифікації рекреаційної діяльності в залежності від тривалості подорожі; в залежності від сезонності; складу групи; в залежності від віку; організаційних форм; форм фінансування; територіального охоплення.

Запитання і завдання для самоперевірки

1. Назвіть основні фактори які впливають на формування рекреаційних потреб.
2. Охарактеризуйте співвідношення і взаємозалежність індивідуальних, групових і суспільних рекреаційних потреб.
3. Дайте визначення поняттю «рекреаційна діяльність».
4. Що таке елементарні рекреаційні заняття, які їх основні характеристики?
5. Що таке тип рекреаційної діяльності. Наведіть декілька прикладів?
6. Дайте визначення поняттю цикл рекреаційної діяльності. Який практичний сенс має визначення і дотримання циклів рекреаційної діяльності.
7. Побудуйте схему щоденного рекреаційного циклу на власному прикладі.
8. Побудуйте схеми екскурсійно-пізнавального (тривалість 10 діб), спортивного (тривалість 14 діб), активно-оздоровчого (тривалість 7 діб), приморського (тривалість 14 діб) циклів.
9. Які основні тенденції притаманні сучасному етапу розвитку рекреаційної діяльності?
10. Який практичний і науковий зміст має класифікація рекреаційної діяльності. Назвіть основні класифікаційні ознаки рекреаційної діяльності.
11. Як співвідносяться тривалість і територіальний характер рекреаційної діяльності.

Рекомендована література: 1, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11.

Тема 3 Рекреаційні ресурси

3.1 Поняття рекреаційних ресурсів.

Знайомство з різними визначеннями поняття «рекреаційні ресурси».

3.2 Підходи до класифікації і складу рекреаційних ресурсів.

Ситуативний і генетичний підхід до визначення рекреаційних ресурсів.

3.3 Вивчення класифікації рекреаційних ресурсів.

Складання матриці ознак рекреаційних ресурсів. Складання матриці складу рекреаційних ресурсів. Подання власного визначення рекреаційних ресурсів.

3.4. Складання розгорнутої генетичної класифікації рекреаційних ресурсів.

3.5. Оцінка рекреаційних ресурсів: бальний, медико-біологічний, естетичний, економічний тип оцінки.

Запитання і завдання для самоперевірки

1. Які фактори впливають на визначення поняття рекреаційних ресурсів?

2. Поясніть співвідношення понять «рекреаційні ресурси» та «умови рекреаційної діяльності».

3. Які є види класифікацій рекреаційних ресурсів? На які групи поділяються рекреаційні ресурси в кожній з них?

4. Назвіть закони, які становлять основу законодавчої бази в галузі рекреації в Україні. Які види рекреаційних ресурсів закріплені на законодавчому рівні в нашій державі?

5. Назвіть підходи до визначення рекреаційного потенціалу.

6. Що таке оцінка рекреаційних ресурсів? З яких позицій вона проводиться? Наведіть приклади суб'єктів і відповідних їм об'єктів оцінювання.

7. Назвіть основні етапи оцінки рекреаційних ресурсів.

8. Назвіть основні типи оцінки рекреаційних ресурсів. Дайте їм коротку характеристику.

Рекомендована література: 1, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11.

Тема 4 Природні, історико-культурні, інфраструктурні рекреаційні ресурси

4.1 Природні рекреаційні ресурси.

Рекреаційні ресурси природного походження: кліматичні, гідрологічні, геоморфологічні, біологічні, об'єкти природно-заповідного фонду. Методи оцінки природних рекреаційних ресурсів.

4.2 Історико-культурні рекреаційні ресурси.

Види історико-культурних рекреаційних ресурсів: архітектурно-містобудівні, археологічні, соціально-демографічні, подієві, етнографічні. Методи оцінки історико - культурних рекреаційних ресурсів.

4.3.Інфраструктурні рекреаційні ресурси. Види об'єктів рекреаційної інфраструктури. Аналіз інфраструктурних рекреаційних ресурсів.

Запитання і завдання для самоперевірки

1. Дайте визначення природним рекреаційним ресурсам.
2. Накресліть схему класифікації природних рекреаційних ресурсів.
3. Охарактеризуйте роль клімату в організації рекреаційної діяльності. Які методи оцінки клімату вам відомі, в чому вони полягають ?
4. Які ресурси входять до групи природних лікувальних ресурсів ?
5. Назвіть відомі кліматичні курорти України.
6. Назвіть основні бальнеологічні групи мінеральних вод та бальнеологічні курорти України на яких вони використовуються.
7. Дайте визначення природних лікувальних грязей, на яких курортах вони використовуються в Україні.
8. Яку роль відіграють водні рекреаційні ресурси в організації рекреаційної діяльності? Які водні рекреаційні ресурси є в Україні?
9. Яку роль відіграє рельєф в організації рекреаційної діяльності?
10. Які складові включають біологічні рекреаційні ресурси?
11. Який вплив мають на людину естетичні якості ландшафтів? Назвіть методи їх оцінки.
12. Перелічіть категорії об'єктів природно-заповідного фонду які можуть бути використані з метою організації рекреаційної діяльності.
13. Назвіть основні види рекреаційної діяльності на територіях об'єктів ПЗФ.
14. Яку роль відіграють елементи культури для мотивації рекреаційної діяльності.
15. Дайте визначення поняттю «історико-культурні рекреаційні ресурси».
16. Накресліть схему класифікації історико-культурних рекреаційних ресурсів.
17. Охарактеризуйте основні методи оцінки історико-культурних ресурсів.
18. Перелічіть підприємства, заклади та організації які належать до соціально-економічних рекреаційних ресурсів.

Рекомендована література: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10.

Тема 5 Рекреаційне природокористування й охорона природи

5.1 Рекреаційний вплив на природне середовище, його охорона та оптимальне використання у зв'язку з розвитком масового відпочинку і туризму.

Задачі охорони природного середовища. Охорона природного середовища як основна можливість збереження природних рекреаційних ресурсів.

5.2 Рекреаційне природокористування, його функції.

Поняття природокористування як виробничо-науковою діяльністю людини, спрямованою на комплексне вивчення, освоєння, використання, перетворення, відновлення та охорону природного середовища. Рекреаційне природокористування - це раціональне використання природних багатств для задоволення рекреаційних потреб людини. Функції рекреаційного природокористування.

5.3 Рекреаційна дигресія.

Рекреаційний вплив на природні комплекси. Поняття рекреаційної дигресії. Визначення стадій рекреаційної дигресії.

5.4 Рекреаційне навантаження.

Поняття рекреаційного навантаження та рекреаційна ємність території. Методичні підходи до визначення навантажень на рекреаційні території. Визначення гранично-допустимої, оптимальної та прогнозованої рекреаційної ємності природно-територіальних комплексів. Психологічна комфортність рекреації.

5.5 Рекреаційне використання територій, що охороняються.

Види об'єктів природно-заповідного фонду України які можливо використовувати в цілях рекреації, їх визначення. Перелік платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду. Платні послуги на об'єктах природно-заповідного фонду.

5.6 Екологічна ситуація і рекреаційне природокористування.

Вплив екологічного стану території на розвиток рекреації. Виникнення нового виду рекреаційної діяльності – екологічний туризм.

Запитання і завдання для самоперевірки

1. В чому виявляється вплив рекреаційної діяльності на природне середовище?
2. Дайте визначення поняттю «рекреаційне природокористування».
3. Які специфічні особливості притаманні рекреаційному природокористуванню.
4. Накресліть схему функціональної моделі рекреаційного природокористування. Охарактеризуйте взаємозв'язки між її елементами. В чому полягають відмінності даної моделі від моделі ТРС?
5. Охарактеризуйте три основні функції рекреаційного природокористування.

6. Які напрями вдосконалення природно-ресурсної бази?
7. Які задачі охорони природи ? Як вони співвідносяться з завданнями рекреаційної діяльності ?
8. В чому полягає дія адміністративно-правового інструменту охорони природи.
9. Сутність поняття «рекреаційна дигресія», її стадії.
10. Які інструментами регулювання чисельності відпочиваючих використовуються при організації рекреаційної діяльності на природних територіях?
11. З якою метою проводиться функціональне зонування рекреаційних територій?
12. Який зміст поняття «рекреаційне навантаження», якими методами воно вимірюється?
13. В чому полягає зміст і як співвідносяться поняття «природний рекреаційний потенціал» і «рекреаційна ємність»?
14. Як змінюється рекреаційна ємність території при проведенні її рекреаційного облаштування?
15. В чому полягають економічні інструменти охорони природи.
16. На яких рівнях здійснюється платне рекреаційне природокористування.
17. Назвіть основні напрями природоохоронної діяльності в процесі рекреаційного використання ресурсів на сучасному етапі.

Рекомендована література: 4, 5, 10.

Тема 6 Рекреаційне районування

6.1 Основні принципи і головні аспекти рекреаційного районування.

Сутність поняття «районування». Економічний, екологічний, соціальний, географічний аспекти рекреаційного районування. Принципи рекреаційного районування: генетичний, соціально-економічний, єдності з адміністративно-територіальним поділом території.

6.2 Умови і фактори рекреаційного районоутворення.

Умови рекреаційного районоутворення – загальні особливості природного й соціально-економічного середовища, у яких відбувається формування й функціонування туристських районів. Природне середовище рекреаційного районоутворення. Соціально-економічне середовище рекреаційного районоутворення. Перелік факторів рекреаційного районоутворення.

6.3 Визначення рекреаційного району.

Поняття рекреаційного району. Основні признаки і структура характеристики рекреаційного району.

6.4 Таксономічні одиниці районування.

Варіанти таксономічних одиниць рекреаційного районування, їх визначення.

6.5 Варіанти міжнародного рекреаційного районування.

Рекреаційне районування світу.

Запитання і завдання для самоперевірки

1. Рекреаційне районування, його сутність і задачі.
2. Важливі аспекти реакційного районування.
3. Принципи рекреаційного районування.
4. Фактори рекреаційного районування.
5. Признаки рекреаційних районів.
6. Таксонометричні одиниці рекреаційного районування.
7. Варіанти рекреаційного районування.
8. Туристсько-рекреаційне районування за UNWTO.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.

Тема 7 Характеристика рекреаційних районів світу

7.1 Характеристика Європейського рекреаційного району.

Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

7.2 Характеристика Американського рекреаційного району.

Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

7.3 Характеристика Східно-Азіатського і Тихоокеанський рекреаційного району.

Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

7.4 Характеристика Близькосхідного рекреаційного району.

Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

7.5 Характеристика Африканського рекреаційного району.

Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

Запитання і завдання для самоперевірки

1. Характеристика Північно-Європейського рекреаційного регіону.
2. Характеристика Південно-Європейського рекреаційного регіону.
3. Характеристика Західно-Європейського рекреаційного регіону.
4. Характеристика Східного і Центрально-Європейського рекреаційного регіону.
5. Характеристика Північно-Американського рекреаційного регіону.
6. Характеристика Центрально-Американського рекреаційного регіону.
7. Характеристика Карибського рекреаційного регіону.
8. Характеристика Південно-Американського рекреаційного регіону.
9. Характеристика Близько-Східного рекреаційного регіону.

10. Характеристика Африканського рекреаційного регіону.
11. Характеристика Австралійсько-Тихоокеанського рекреаційного регіону.
12. Характеристика Азіатського рекреаційного регіону.

Рекомендована література: 3, 6, 7, 8, 9, 12.

5 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО ПІДГОТОВЦІ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття – форма навчального заняття, спрямованого на формування вмінь та навичок виконання певних видів роботи, зокрема опанування методикою вивчення та характеристики рекреаційних районів світу.

За кожною темою дисципліни проводяться семінарські або практичні заняття (табл. 5.1), на яких організовується обговорення зі студентами питань з тем, визначених робочою навчальною програмою, формуються необхідні компетенції, вміння та навички застосування окремих положень навчальної дисципліни шляхом індивідуального та групового виконання відповідно сформованих завдань.

Проведення практичних і семінарських занять базується на попередньо підготовленому матеріалі – самостійна робота студента.

Оцінки, отримані студентом під час практичних і семінарських занять враховуються при визначенні поточної оцінки за змістовними модулями з навчальної дисципліни «Рекреаційна географія».

Таблиця 5.1 – План проведення практичних занять з дисципліни «Рекреаційна географія»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне навчання	Заочне навчання
1	Основи рекреаційної географії.	2	0,5
2	Рекреаційна діяльність, її класифікація	2	0,5
3	Рекреаційні ресурси. Визначення сутності і поняття рекреаційних ресурсів.	2	0,5
4	Рекреаційні ресурси. Розробка класифікації рекреаційних ресурсів.	2	0,5
5	Рекреаційне районування.	2	2
6	Рекреаційне районування. Загальна характеристика обсягів світового рекреаційного процесу	6	2
7	Характеристика рекреаційних районів світу	16	2
8	Разом	32	8

*Практичне заняття за темою 1 Основи рекреаційної географії:
Рекреація як соціально-економічне явище*

Питання для обговорення

1. Соціальне значення рекреації для розвитку і відновлення психічних і духовних сил людини.
2. Економічне значення рекреації:
 - 2.1 Надходження до національного бюджету.
 - 2.2 Створення нових робочих місць.
 - 2.3 Розвиток окремих галузей виробництва.
 - 2.4 Ефект мультиплікатора.
 - 2.5 Вирівнююча функція для недостатньо розвинених в економічному розумінні регіонів.

*Практичне заняття за темою 2 Рекреаційна діяльність, її класифікація:
Класифікація рекреаційної діяльності*

Завдання:

1. На основі виконаного завдання самостійної роботи по темі розробити класифікацію рекреаційної діяльності за видами, представити її в наочному виді як структурну схему, таблицю або рисунок.
2. На основі виконаного завдання самостійної роботи по темі зробити доповідь про один з видів рекреаційної діяльності в залежності від мотиву її здійснення.

*Практичне заняття по темі 3 Рекреаційні ресурси:
Визначення сутності і поняття рекреаційних ресурсів*

Завдання: для порівняння сутності і визначення рекреаційних ресурсів на основі виконаного завдання самостійної роботи та методичних матеріалів по даній темі скласти матрицю ознак і складу рекреаційних ресурсів (табл. Д.1), проаналізувати її, подати, на основі розглянутих визначень і виявлених закономірностей, власне визначення рекреаційних ресурсів і обґрунтувати його.

*Практичне заняття за темою 4
Рекреаційні ресурси: Розробка класифікації рекреаційних ресурсів*

Завдання:

1. На основі матриці (табл. В.1 методичних матеріалів) провести аналіз і визначити, які класифікації рекреаційних ресурсів використовуються різним авторами.
2. Запропонувати власну класифікацію та зобразити її у вигляді схеми.
3. Презентація та обговорення результатів роботи підгруп.
4. Підведення підсумків та розробка спільної класифікації рекреаційних ресурсів.

Практичне заняття за темою 5
Рекреаційне природокористування й охорона природи

Питання для обговорення

1. Позитивний вплив розвитку рекреаційної діяльності на природне середовище.
2. Негативний вплив розвитку рекреаційної діяльності на природне середовище.
3. Шляхи, методи визначення впливу рекреаційної діяльності на природне середовище.
4. Види навантажень на природні комплекси.
5. Диференціація рекреаційного навантаження в залежності від типу природного комплексу та типу організації рекреаційної діяльності.
6. Території та об'єкти ПЗФ, які мають рекреаційне призначення.
7. Стан рекреаційних ресурсів в Україні.

Практичне заняття за темою 6
Рекреаційне районування

Завдання:

1. Використовуючи час самостійної роботи знайти максимальну кількість варіантів рекреаційного районування світу.
2. На основі зробленої роботи скласти порівняльну таблицю за зразком (табл. 5.2).

Таблиця 5.2 – Зразок порівняльної таблиці варіантів рекреаційного районування світу

№ з/п	ПІБ науковця, групи науковців, науково-дослідної установи, які запропонували даний варіант	Ланцюг таксономічних одиниць районування, з вказівкою кількості кожного з рангів	Назви (географічні) таксономічних одиниць	Джерело, де була взята зазначена інформація
1	Бейдик О. О.	Макрорайон (7) мезорайон (39) підрайон мікрорайон	До Європейського макрорайону входять 13 мезорайонів: 1. Прибалтійський (Польща, Латвія, Литва, Естонія); 2. Центральний (Чехія, Словаччина, Угорщина);	Масляк П. О. Рекреаційна географія : навч. посібник. – Київ : Знання, 2008. – 343 с.
2				
n				

*Практичне заняття за темою 6 Рекреаційне районування.
Загальна характеристика обсягів світового рекреаційного процесу*

Завдання:

1. Використовуючи час самостійної роботи знайти та ознайомитися зі змістом Tourism Highlights – офіційний статистичний щорічник з розвитку міжнародного туризму який видає Всесвітня туристська організація (UNWTO) за посиланням: <http://tourlib.net/wto.htm>.

2. Використовуючи статистичні дані провести аналіз міжнародних туристичних прибуттів в туристичних регіонах та субрегіонах світу, звертаючи увагу на основні тенденції змін, показники долі ринку та середньорічний приріст показників.

3. Використовуючи статистичні дані провести аналіз міжнародних туристичних надходжень (доходів) в туристичних регіонах та субрегіонах світу, звертаючи увагу на основні тенденції змін показники долі надходжень та доходів на одне прибуття.

Аналіз потрібно виконувати в такій послідовності:

- загальносвітові тенденції;
- аналіз окремих регіонів, їх порівняння, виявлення лідерів і аутсайдерів;
- аналіз відповідних показників по субрегіонам всередині кожного субрегіону.

Всі виявлені тенденції слід обов'язково пояснювати з урахуванням основних факторів які впливали на туризм за аналізований період.

4. Використовуючи статистичні дані провести аналіз держав – світових лідерів по прийому іноземних туристів.

5. Використовуючи статистичні дані провести аналіз держав – світових лідерів по доходам від міжнародного туризму.

В аналізі провести виявлення долі цих держав в загальносвітових показниках та проаналізувати географію розміщення по туристичним регіонам і субрегіонам.

6. Провести порівняльний аналіз рейтингів держав по доходам і кількості прибуттів, зробити висновки.

*Практичне заняття за темою 7
Характеристика рекреаційних ресурсів районів світу*

Завдання:

1. Підготувати презентацію по обраній темі ІЗ.

2. Зробити доповідь та презентацію по обраній темі ІЗ.

3. На контурній карті позначити об'єкти географічної номенклатури – визначних рекреаційних центрів з їх розподілом на природні та історико-культурні різновиди.

Рекомендований план характеристики по темам наведений в дидактичних матеріалах.

Рекомендований перелік географічної номенклатури за темою по регіонам наведений в таблиці 5.3. (може бути доповнений доповідачем)

Таблиця 5.3 – Географічна номенклатура за темою 7

Країна	Назви визначних рекреаційних центрів
1	2
<i>Європейський рекреаційний регіон</i>	
Чехія	Карлові-Вари, Маріанське-Лазне, Франтішков-Лазне, Тепліце
Іспанія	о. Мальорка, Балеарські о-ви, Канарські о-ви Ібіца, Малага, Коста-Брава, Коста-Бланка, Коста-дель-Соль, Коста-Дорада, Коста-де Валенсія, Коста-де-Асаар Аліканте, Бенідорм, Ганді, Хавета Бенікосім, Коста-Бланка
Швейцарія	Санкт-Моріц, Кран-Монтана, Давос, Лозан, Церматт, Баде
Франція	Аркашон, Сен-Жан-де-Люз, Біаріцц, Сулак-сьюр-Мер, Сен-Поль Сюр-Мер, Шатолайон, Мімізан-Плаж, Конті-Плаж, Осегор, Сібур Антиб, Канни, Ніцца, Сен-Троpez, Монте-Карло, Віші, Евіан, Мірамар, Котре, Ваньєр-де-Люшон, Лурд, Ла-Бурбуль
Болгарія	Варна, Бургас, Албена, Сонячний День, Боровець, Вігоша, Банско Італія Ріміні, Річчоне, Каттоліка, Річчоне, Червія, Градо, Рюміні, Пезаро Чорногорія Будва, Бечечі, Ада Бояна, Бар, Ігало
Італія	Алассіо, Сан-Ремо, Альбісола-Маріне, Бордігера, Раппало, Нерві, Сестрі-Леванте, Порто-фіно, Леванто, Віареджо Сорренто, Амальфі, Позитано, Касамічола-Терме, Анці, Лідо-діОстія
Фінляндія	Турку, Рованіємі, Лахті, Тампере, Віхті, Рука, Котка
Кіпр	Нікосія, Лімасол, Ларнака, Пафос, Фамагуста, Протараса, Тродос
Норвегія	Гейло, Ліллекхаммер, Хафьель, Квітфьель, Гаусдал, Гала, Хемседа
Хорватія	Шібеник, Дубровник, Ріска, Спліт, острів Корка Пореч, Рієка, Іванич-Град
Грузія	Піцунда, Гудаута, Сухумі, Гагра, Батумі, Бахмаро, Боржомі, Цхалтубо, Кобулеті, Тбілісі, Гори, Новий Афон, Кутаїсі, Батумі, Мцхета
Німеччина	Вісбаден, Кюлунгборн, Бад Зальціг, Баден-Баден, Бад Годсберг, Бад Хеннінген, Оберхоф, Обервізенталь
Словаччина	Штрєбське-Плесо, Ясна, Бардежовське Купеле, Тренчіанске Тепліце, Лучки, Коритниця, Любохня, Пієштяны, Дудінце, Бардейов, Новий Смоковець, печера Бистр
Румунія	Пояна-Брашов, Констанца, Мангалія, Буштєні, Бейле-Фелікс, БейлеЕркулане, Ефорі-Норд, Мамайя, Ефорія, Мангалія, Текиргіоле
Польща	Закопане, Сопот, Криниця, Івонич-Здруй, Щавниця, Свіноуйсьце, Камень-Поморскі
Греція	п-ов Халкідікі, о. Родос, Лутракі
Австрія	Сан-Антон, Лех, Заальбах, Інсбрук, Сант-Йохан, Піцталь, Карінтія, Сант-Вольфганг, Хінтертукс, Бад-ХальБад-Ішль, Бад-Блюмау, Бад-Дюррнберг
Туреччина	Аланія, Анталія, Белек, Кемер, Мармарис, Сіде, Фетхіє, Ізмір, Стамбул, Каппадокія, Бодрум, Фетхіє, Памуккале, Кушадаси
Ізраїль	Тель-Авів, Ейлат, Натанья, Єрусалим, Яффа, Наблус, Єрихон, Хайфа, Назарет, Віфлеєм
Швеція	Оре, Селем, Гетеборг і Мальме

Продовження таблиці 5.3

1	2
Словенія	Блед, Похор'є, Краньска Гора, Добрна
Угорщина	Балатонфельдвар, Балатонфюред, Хевіз
Узбекистан	Ташкент, Фергана, Коканд, Хіва, Ургенч, Самарканд, Бухара, Маргілан, Шахрісабз, Термез
Таджикистан	Душанбе, Пенджикент, Ходжент, Ура-Тюбе, Ісфара, Канібадам
Киргизстан	Бішкек, Джалал-Абад, Ош
Вірменія	Єреван, Кумайрі
Азербайджан	Баку, Гянджа, Нахічевань
<i>Американський рекреаційний регіон</i>	
США	Дейтрона-Біч, Кі-Вест, Гавайські острови, Гонолулу, Кліфтон-Спрінгс, Саратога-Спрінгс, Маунт-Клеменс, Ворм-Спрінгс, Канзас-Сіті, Сент-Луїс, Балтімор, Атлантик-Сіті, Баффало, Санта-Фе, Санта-Барбара, Лонг-Біч, Сан-Дієго, Санта-Круз, Санта-Каталіна, Санта-Моніка, Маямі-Біч, Вест-Палм-Біч, Лонг-Біч, Лонг-Бранг, Лейк-Плксід, Нью Порт, Лас-Вегас, Тусон, Долина Смерті, Великий Каньйон, Місячні кратери, Ніагарський водоспад, Мамонтова печера
Аргентина	Сан-Карлос-де-Барілоче, Буенос-Айрес, Кордова, Мар-дель-Плата, Мар-дельта Мірамар
Венесуела	Каракас, Сюдад-Болівар, Баркісімето, Порламар, острів Маргарита, Пампатар, Ла Асунсіо
Канада	Квебек, Торонто, Ванкувер, Вікторія, Калгарі, Ванкувер, Вінніпег
Еквадор	Галапагоські острови, Атакамес, Муїс, Кіто, Гуаякіль, Бахія-деКаракес
Куба	Гавана, Варадеро, Кубанакан, Сороа, Санта-Марія, Бібіхагуа, Санта Лусія, Сьенфугос, Матансас, о-ви Кайо-Коко, Кайо Санта Марія, Кайо Гільєрма, Кайо-Ларго, Ольгін, Сантьяго-де-Куба
Бразилія	Убатуба, Ілья-Бела, Натал, Форталеза, Ріо-де-Жанейро, Ботафогу, Леме, Грумари, Лебнон Кобакабана, Іпонема, Піпа, Джерікоакоара, Понта Верде, Бразилія, Ріо-де-Жанейро, Сан-Паулу
Ямайка	Кінгстон, Монтего-Бей, Очо Ріос, Негріл, Спаніш-Таун
Чилі	Невадо, Портільо, Антофагаста, Ло-Вальдес Сантьяго, Вальпараїсо, Пуерто-Монт
Перу	Ліма, Куско, Чіклайо, Кальяо, Арекіпа
Нікарагуа	Манагуа, Леон
Колумбія	Богота, Барранкілья, Медельїн, Манісалес, Калі, острови Сан-Андрес, Провіденсія і Санта-Каталіна, Летисія Тієррадентро, Сан-Агустін
Гондурас	Тегусігальпа, Комаюга, Копан
Гватемала	Гватемала, Антигуа Гватемала, Тікаль
<i>Азія і Тихоокеанський рекреаційний регіон</i>	
Таїланд	Паттайя, Пхукет, Ча-Ам, Хуа-Хин, Бангкок, Самуї, Самет, Пхі-Пхі,
Індія	Пурі, Гоа, Керала, Кедар, Куш Кальян, Тадж Махал, Колката, Ченнай
Малайзія	Пангкор, Пенанг, Борнео, Тіоман, Куала-Лумпур, о. Пінанг
Індонезія	о-ви Балі, Ява, Суматра, Ламбок, м. Сулавесі, Калімантан, Комодо, Нуса Дуа

Закінчення таблиці 5.3

1	2
Мальдіви	Атоли Фаафу, Атол Південний Мале, Північний Мале, Баа, Атоли Південний і Північний Арі, Атоли Лаваньї, Алавелі, Маччафуші, Вілігілі-Вару, Еллаїду, Батала, Рангалі-Фінолу
Непал	Катманду, Джулікель, Чітван, Лумбіні, Патан, Нагаркот, Покхара, Бхактапур
Японія	Токіо, Кіото, Нара, Камакура, Саппоро, Осака, Нагоя, Хіросіма, Нагасакі, Камакура, Саппоро
Південна Корея	Сеул, Кенджу, о. Канхвадо
Шрі-Ланка	Негомбо, Берувела, Когалла, Калутара Анурад-Хапура, Полоннаруві, Коломбо, Канді, Ратнапура, Анурадхапура
Пакистан	Карачі, Лахор, Мохенджодаро, Равалпінді
Китай	Пекін, Сіань, Харбін, Гуанчжоу, Шанхай, о. Хайнань, о. Тайвань. Шанхай, Макао, Сянган (Гонконг), Чунцин
Австралія	Аделаїда, Канберра, Дейлсфорд, Морі, Спрінгвуд, Голден Кост, Брісбен, Кулангатта, Соутпорт, Вел Біч, Перта, і о. Тасманії, Сідней, Кулум, Нуза Хед, Кернс, Ліндеман, Дайдрім Хейман, Крайстчерч, Мельбурн
Нова Зеландія	Раглан, Кафіа, Окленд, Веллінгтон, Крайстчерч; національні парки: Маунт-Кук, Тонгаріро, Фьордленд, Уревера озеро Роторуа
<i>Близький схід</i>	
Саудівська Аравія	Дамман, Джидда, Ель-Хубар, Мекка, Медина, Ер-Ріяд
Сирія	Дамаск, Халеб, Алеппо, Латакія, Пальміра
Єгипет	Хургада, Сафага, Шарм-ель-Шейх, Луксор, Александрія, Духаб, Марса-Алам, Нувейба, Таба, Эль-Гіза, Асуан
<i>Африка</i>	
Марокко	Агадір, Рабат, Марракеш, Фес, Мекнеш, Касабланка, Ес-Сувейра (Могадор), Укаймеден
Сенегал	Скірінг, Карабан, Горі, Лез Альманді, Пті-Кот, Салі
Нігерія	Лагос, Калабар, Ібадан, Оніча, Кацина і Кано
Ангола	Луанди і Намібу Кісама, Порту-Алешандрі (Йона), Камея, Муна, Кванза-Сул, Лвандо, Міландо
Камерун	Коруп, Ваза, Бубанджида, Бенуе, Джа, Кампо, Коуссері
Танзанія	Дар-ес-Салам, о. Занзібар, національний парк Серенгеті

Практичне заняття за темою 7

*Загальна характеристика тенденцій рекреаційного процесу:
перспективи розвитку*

Питання для обговорення:

1. Основні тенденції світового рекреаційного процесу.
2. Прогнози щодо розвитку окремих видів рекреаційної діяльності.
3. Прогнози щодо розвитку окремих рекреаційних районів світу.

6 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Перелік питань та завдань для самостійної роботи студентів наведений в таблиці 6.1

Таблиця 6.1 – Перелік питань та завдань для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне навчання	Заочне навчання
1	Основи рекреаційної географії	2	4
2	Рекреаційна діяльність, її класифікація	2	4
3	Рекреаційні ресурси	2	8
4	Рекреаційне природокористування й охорона природи	2	8
5	Рекреаційне районування	2	8
6	Характеристика рекреаційних районів світу	2	12
7	Підготовка контрольної роботи	30	30
8	Разом	42	74

7 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО ВИКОНАННЮ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ (КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ)

Програмою дисципліни «Рекреаційна географія» передбачено виконання індивідуального завдання (ІЗ) – розрахунково-графічна робота.

Обсяг у годинах – 30 годин для денної і для заочної форми навчання.

Виконання ІЗ необхідно для систематизації, закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок по дисципліні «Рекреаційна географія». Так само ІЗ дозволяє опанувати студентам необхідними навичками при рішенні конкретних завдань по характеристиці рекреаційних ресурсів, розвитку навичок самостійної роботи й оволодінням методикою аналізу рекреаційного потенціалу території.

При виконанні ІЗ студент повинен продемонструвати вміння в сфері науково-дослідної діяльності, уміння аналізу і синтезу інформаційних матеріалів по темі.

ІЗ виконується студентами самостійно протягом вивчення дисципліни із проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу та оприлюдненні результатів під час проведення практичних занять по дисципліні з теми 7 (для денної форми навчання).

В результаті виконання індивідуального завдання студент повинен:

1. Підготувати і належними чином оформити ІЗ на задану тематику.
2. Зробити доповідь на підсумковому практичному занятті по темі 7.

З оформлюється в такому порядку:

1. Титульний аркуш.
2. ЗМІСТ
3. Основний текст.
4. Список використаних інформаційних джерел.

Обов'язкові:

– нумерація сторінок (верхній правий кут, враховуючи титульний аркуш);

– зміст з вказівкою сторінок;

– назви підрозділів виділяти жирним шрифтом, усі великі літери.

Мова написання – українська.

Комп'ютерний набір: шрифт 14, інтервал 1,5.

Роботу необхідно зброшурувати (папка-швидкозшивач).

Загальний обсяг роботи становить – 15–20.

Тематика індивідуальних завдань з дисципліни «Рекреаційна географія»:

1. Характеристика природних ресурсів Північно-Європейського рекреаційного району.

2. Характеристика природних ресурсів Південно-Європейського рекреаційного району.

3. Характеристика природних ресурсів Західно-Європейського рекреаційного району.

4. Характеристика природних ресурсів Східного і Центрально-Європейського рекреаційного району.

5. Характеристика природних ресурсів Північно-Американського рекреаційного району.

6. Характеристика природних ресурсів Центрально-Американського рекреаційного району

7. Характеристика природних ресурсів Південно-Американського рекреаційного району

8. Характеристика природних ресурсів Карибського рекреаційного району

9. Характеристика природних ресурсів Австралійсько-Тихоокеанського рекреаційного регіону.

10. Характеристика природних ресурсів Північно-Східного Азіатського рекреаційного району.

11. Характеристика природних ресурсів Південно-Східного Азіатського рекреаційного району.

12. Характеристика природних ресурсів Південного Азіатського рекреаційного району.

13. Характеристика природних ресурсів Центрального Азіатського рекреаційного району.

14. Характеристика природних ресурсів Центрального Африканського рекреаційного району.
15. Характеристика природних ресурсів Північно-Африканського рекреаційного району.
16. Характеристика природних ресурсів Південно-Африканського рекреаційного району.
17. Характеристика природних ресурсів Західно-Африканського рекреаційного району.
18. Характеристика природних ресурсів Східно-Африканського рекреаційного району.
19. Характеристика історико-культурних ресурсів Північно-Європейського рекреаційного району.
20. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Південно-Європейського рекреаційного району.
21. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Західно-Європейського рекреаційного району.
22. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Східного і Центрально-Європейського рекреаційного району.
23. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Північно-Американського рекреаційного району.
24. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Центрально-Американського рекреаційного району
25. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Південно-Американського рекреаційного району
26. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Карибського рекреаційного району
27. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Австралійсько-Тихоокеанського рекреаційного регіону.
28. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Північно-Східного Азіатського рекреаційного району.
29. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Південно-Східного Азіатського рекреаційного району.
30. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Південного Азіатського рекреаційного району.
31. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Центрального Азіатського рекреаційного району.
32. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Центрального Африканського рекреаційного району.
33. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Північно-Африканського рекреаційного району.
34. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Південно-Африканського рекреаційного району.
35. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Західно-Африканського рекреаційного району.

36. Характеристика історико-культурних рекреаційних ресурсів Східно - Африканського рекреаційного району.

37. Характеристика рекреаційних ресурсів Антарктичного рекреаційного району.

Індивідуальне завдання виконується за наступним планом для природних ресурсів:

- Кліматичні ресурси.
- Водні ресурси.
- Ресурси рельєфу (геоморфологічні).
- Курортні ресурси.

Біотичні ресурси та визначні природоохоронні об'єкти для історико-культурних:

- Пам'ятники історії.
- Пам'ятники археології.
- Пам'ятники містобудування і архітектури.
- Етнографічні ресурси.
- Подієві ресурси.
- Установи і заклади культури.

Враховуючи доволі широкі масиви інформації які підлягають опрацюванню, виконавцям рекомендується обирати найвідоміші, топові, найпопулярніші рекреаційні центри в кожній групі та приділяти їхній характеристиці найбільшу увагу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бейдик О. О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії / О. О. Бейдик. – Київ: «Палитра», 1997. – 130 с.
2. Географічна енциклопедія України : у 3-х томах. – Київ «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1989.
3. Филлипова И. Г. География туризма : учебник / И. Г. Филлипова, В. Л. Погодина, Е. А. Лукьянова. – СПб. : Изд. дом «Бизнес-пресса», 2007. – 264 с.
4. Зорин И. В. Энциклопедия туризма : справочник / И. В. Зорин, В. А. Квартальнов. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 368 с.
5. Кусков А. С. Рекреационная география. Учебно-методический комплекс / А. С. Кусков, В. Л. Голубева, Т. Н. Одинцова. – Саратов : изд-во Саратовского государственного технического университета, 2005. – 504 с.
6. Масляк П. О. Рекреаційна географія : навч. посібник / П. О. Масляк. – Київ : Знання, 2008. – 343 с.
7. Мироненко Н. С. Рекреационная география / Н. С. Мироненко, И. П. Твердохлебов. – М. : МГУ, 1981. – 207 с.
8. Николаенко Д. В. Рекреационная география : учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений / Д. В. Николаенко. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 208 с.
9. Покоłodна М. М. Рекреаційна географія: навч. посібник / М. М. Покоłodна; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2012. – 307 с.
10. Романов А. А. Зарубежное туристское страноведение : учеб. пособие / А. А. Романов. – М. : Советский спорт, 2001. – 288 с.
11. Стафійчук В. Рекреалогія : навч. посібник / В. Стафійчук. – Львів : Знання, 2005. – 259 с.
12. Теоретические основы рекреационной географии / Отв. ред. В. С. Преображенский. – М. : Наука, 1975. – 224 с.
13. Самойленко А. А. География туризма : учеб. пособие / А. А. Самойленко. – Ростов н/Д : «Феникс», 2006. – 368 с.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Біосферні заповідники – природоохоронні, науково-дослідні установи міжнародного значення, що створюються з метою збереження в природному стані найбільш типових природних комплексів біосфери, здійснення фонового екологічного моніторингу, вивчення навколишнього природного середовища, його змін під дією антропогенних факторів.

Ботанічні сади – науково-дослідні природоохоронні установи, які створюються з метою збереження, вивчення, акліматизації, розмноження в спеціально створених умовах та ефективного господарського використання рідкісних і типових видів місцевої і світової флори шляхом створення, поповнення та збереження ботанічних колекцій, ведення наукової, навчальної і освітньої роботи.

Відпочинок (дозвілля) – це специфічна діяльність людини не спрямована на задоволення нагальних потреб; – будь-яка діяльність (або бездіяльність) спрямована на відновлення сил людини.

Вільний час – частина позаробочого часу який використовується для фізичного, інтелектуального розвитку й відпочинку. Наявність вільного часу є необхідною умовою здійснення рекреаційної діяльності. Вільний час це динамічна категорія, що носить риси певної епохи, соціальної групи і змінюється як по обсягу, так і по змісту.

Дендрологічні парки – науково-дослідні природоохоронні установи, які створюються з метою збереження і вивчення у спеціально створених умовах різноманітних видів дерев і чагарників та їх композицій для найбільш ефективного наукового, культурного, рекреаційного та іншого використання.

Екскурсійні підприємства – це комерційні підприємства, основною метою діяльністю яких є організація екскурсійної діяльності для широких верств населення під якою розуміється діяльність з організації ознайомлення туристів і екскурсантів з екскурсійними об'єктами без надання послуг розміщення (нічлігу). Основним продуктом екскурсійних підприємств є екскурсія.

Екскурсія – рекреаційна послуга тривалістю до 24 годин у супроводі екскурсовода за заздалегідь затвердженим маршрутом для забезпечення задоволення духовних, естетичних, інформаційних потреб споживачів.

Елементарні рекреаційні заняття (ЕРЗ) – внутрішньо цілісна, однорідна, не роздільна на технологічні компоненти рекреаційна діяльність.

Заказники – природні території (акваторії) з метою збереження і відтворення природних комплексів чи їх окремих компонентів.

Заклад ресторанного господарства – організаційно-структурна одиниця у сфері ресторанного господарства, яка здійснює виробничо-торговельну діяльність: виробляє і (або) доготовлює, продає і організує споживання продукції власного виробництва і купувальних товарів, може організовувати дозвілля споживачів.

Заповідні урочища – лісові, степові, болотні та інші відокремлені цілісні ландшафти, що мають важливе наукове, природоохоронне і естетичне

значення, створюються з метою збереження їх у природному стані.

Засіб розміщення – будь-який об'єкт, який регулярно або час від часу надає послуги з розміщення для ночівлі.

Зоологічні парки – природоохоронні, культурно-освітні установи. Які створюються з метою організації екологічної освітньо-виховної роботи, створення експозицій рідкісних, екзотичних та місцевих видів тварин, збереження їх генофонду, вивчення дикої фауни і розробки наукових основ її розведення у неволі.

Історико-культурні рекреаційні ресурси – це історичні особливості, об'єкти і явища матеріальної і духовної культури, які були створені в процесі історичного розвитку і створюються в сучасних умовах, певної території і можуть бути використані для задоволення духовних, пізнавальних і інтелектуальних рекреаційних потреб.

Лікувальні мінеральні води – природні води, які містять у собі в підвищених концентраціях ті чи інші мінеральні (рідше органічні) компоненти і гази і мають які-небудь фізичні властивості (радіоактивність, температура, реакція середовища та ін.), що визначає їхню лікувальну дію на організм людини, і яка відрізняється «у тій чи іншій мірі від дії прісної води».

Національні природні парки – природоохоронні, рекреаційні, культурно-освітні, науково-дослідні установи загальнодержавного значення, що створюються з метою збереження, відтворення і ефективного використання природних комплексів та об'єктів, які мають особливу природоохоронну, оздоровчу, історико-культурну, наукову, освітню та естетичну цінність.

Оцінка рекреаційних ресурсів – процедура визначення якостей певного рекреаційного об'єкту відповідно до способу його використання для задоволення потреб суспільства, галузі, закладу або рекреанта.

Пам'ятки природи - окремі унікальні природні утворення, що мають особливе природоохоронне, наукове, естетичне пізнавальне значення, створюються з метою збереження їх у природному стані.

Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва – природоохоронні рекреаційні установи, які являють собою найбільш визначні та цінні зразки паркового будівництва і створюються з метою їх охорони і використання в естетичних, виховних, наукових, природоохоронних та оздоровчих цілях.

Підприємства сфери дозвілля та розваг – комерційні підприємства, основною метою діяльності яких є задоволення потреб рекреантів у організації розваг і змістовного проведення відпочинку у вільний час.

Природокористування – це основна форма взаємодії суспільства і природного середовища, яка реалізується через систему заходів, спрямованих на освоєння, використання, перетворення, відновлення і охорону природних ресурсів, і відображає зв'язки між виробництвом, населенням і оточуючим середовищем і являє собою виробничо-наукову діяльністю людини, що спрямована на комплексне вивчення, освоєння, використання, перетворення, відновлення та охорону природного середовища.

Природні лікувальні грязі – різні за генезисом утворення (переважно відклади боліт, озер, лиманів та морських заток), які складаються з води, мінеральних та органічних речовин і являють собою однорідну тонкодисперсну пластичну масу з певними тепловими та іншими фізико-хімічними властивостями.

Природні лікувальні (курортні) ресурси – це складова рекреаційних ресурсів, які мають обмежене поширення або невеликі запаси у місцевостях з особливо сприятливими і ефективними для використання з метою лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань. До них належать: мінеральні і термальні води, лікувальні грязі, озокерит, ропа лиманів та озер, морська вода, природні об'єкти і комплекси із сприятливими для лікування кліматичними умовами.

Природні рекреаційні ресурси – природні та природно-технічні геосистеми, природні об'єкти явища і процеси, що мають необхідні якісні і кількісні параметри для організації рекреаційної діяльності.

Природно-заповідний фонд – включає ділянки гео- та акваторії окремих об'єктів, що мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного та рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу, забезпечення моніторингу довкілля.

Природні заповідники – природоохоронні, науково-дослідні установи загальнодержавного значення, що створюються з метою збереження в природному стані типових або унікальних для даної ландшафтної зони природних комплексів з усією сукупністю їх компонентів, вивчення природних процесів і явищ, що відбуваються в них, розробки наукових засад охорони навколишнього природного середовища, ефективного використання природних ресурсів та екологічної безпеки.

Регіональні ландшафтні парки – природоохоронні рекреаційні установи місцевого чи регіонального значення, що створюються з метою збереження в природному стані типових або унікальних природних комплексів та об'єктів, а також забезпечення умов для організованого відпочинку населення.

Рекреалогія (від лат. *recreo* – відновлюю та грецьк. *logos* – вчення) – галузь знань про причини й способи здійснення рекреаційної діяльності як невід'ємної складової частини життя кожної людини й суспільства в цілому, соціально-культурні, економічні, антропо-екологічні механізми організації цієї діяльності і її наслідків. Рекреалогія це міждисциплінарний науковий напрям, що вивчає процеси і методи відновлення здоров'я людини.

Рекреант – особа, яка відновлює свої розумові, духовні і фізичні сили на спеціалізованих територіях.

Рекреаційна географія – це комплексна географічна наука і навчальна дисципліна, яка вивчає територіальну організацію рекреаційного господарства та особливості рекреаційної діяльності людини в межах певних територій – територіальних рекреаційних систем різних типів і рангів.

Рекреаційна діяльність – діяльність у вільний час, спрямована на відновлення й розвиток психічних, фізичних і духовних сил людини; – це система заходів, зв'язаних з використанням вільного часу для оздоровчої, культурно-пізнавальної діяльності людей на спеціалізованих територіях, і характеризується, у порівнянні з іншими видами діяльності, зміною, розмаїтістю, незвичністю поведження людей і самоцінністю процесу.

Рекреаційна освоєність території – це досягнутий рівень господарського потенціалу рекреації в процесі територіального поділу праці; – стан розвитку рекреаційної функції на певній території (акваторії) за певний період.

Рекреаційна ємність – число осіб (рекреантів), які без істотного збитку для природного комплексу можуть знаходитися на певній території на одиницю часу.

Рекреаційна територія (акваторія) – складова земельного фонду (водного простору), що використовується в туризмі, лікуванні й відпочинку. Виділяють такі функціональні типи рекреаційних територій: лікувальний, оздоровчий, спортивний, пізнавальний.

Рекреаційне зонування – процес в ході якого ідентифікуються ділянки територій з різним призначенням для рекреаційного використання з відповідними режимами і інтенсивністю рекреаційної діяльності.

Рекреаційне освоєння – це багатобічний процес пристосування території для тих або інших видів рекреаційних занять і їхніх комбінацій.

Рекреаційне природокористування являє собою цілісний процес, що поєднує в собі організацію рекреаційної діяльності на основі використання природних ресурсів і умов, задоволення рекреаційних потреб населення й попередження негативних змін у навколишнім середовищі під впливом рекреаційної діяльності.

Рекреаційні потреби – вимоги до умов відновлення сил людини. Рекреаційні потреби проявляються на трьох рівнях організації людей: суспільні, групові, індивідуальні.

Рекреаційні ресурси – це об'єкти і явища природного і антропогенного походження які мають сприятливі кількісні і якісні характеристики і використовуються або можуть бути використані для організації рекреаційної діяльності.

Рекреаційно-ресурсний потенціал – сукупність природних, історико-культурних та соціально-економічних умов організації рекреаційної діяльності на певній території; – спроможність рекреаційних ресурсів до відновлення і витримування певних рекреаційних навантажень з урахуванням екологічних критеріїв.

Рекреація – це широке коло специфічних видів діяльності людей, спрямованих на відновлення фізичних і духовних сил реалізація яких проходить на спеціалізованих територіях (як в межах, так і поза межами постійного проживання) і здійснюється у вільний час.

Рекреаційний кадастр – це систематичний перелік даних, що включають якісний та кількісний опис природних та антропогенних об'єктів

рекреаційного призначення, їх місцезнаходження, ступінь вивчення, рекомендації щодо використання та необхідні природоохоронні заходи.

Соціально-економічні рекреаційні ресурси – вся сукупність підприємств, закладів та організацій матеріального виробництва та невиробничої сфери, відповідні трудові ресурси, які забезпечують виробництво, розподіл, реалізацію та споживання товарів та послуг, здатних задовольняти рекреаційні потреби.

Тип рекреаційної діяльності – однорідне угруповання елементарних рекреаційних занять, кожне з яких взаємозамінне й альтернативно для всіх інших елементарних рекреаційних занять даної групи.

Туризм – одна з форм рекреації, тимчасовий виїзд людей з місця свого постійного проживання в іншу країну або місцевість у межах своєї країни з метою оздоровлення, пізнання, професійно-ділових та інших цілях, без заняття оплачуваною діяльністю у відвідуваному місці на термін, що перевищує 24 години до одного року й із зобов'язанням покинути країну або місце перебування в певний строк.

Туристське підприємство – це самостійний господарюючий статутний суб'єкт, який має права юридичної особи, здійснює комерційну та науково-дослідну діяльність з метою отримання прибутку. Основною функцією туристських підприємств як складової туристської індустрії є виробництво (комплектування), надання та реалізація туристського продукту.

Туристські агенти – юридичні особи, створені згідно із законодавством України, а також фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють посередницьку діяльність з реалізації туристського продукту туроператорів та туристських послуг інших суб'єктів туристської діяльності, а також посередницьку діяльність щодо реалізації характерних та супутніх послуг.

Туристські оператори – юридичні особи, створені згідно із законодавством України, для яких виключною діяльністю є організація та забезпечення створення туристського продукту, реалізація та надання туристських послуг, а також посередницька діяльність із надання характерних та супутніх послуг і які в установленому порядку отримали ліцензію на туроператорську діяльність

Турпродукт – це попередньо розроблений комплекс туристських послуг, який поєднує не менш 2 таких послуги, що пропонуються для реалізації або реалізуються за певною ціною, до складу якого входять послуги з перевезення, послуги розміщення та інші туристські послуги не пов'язані з перевезенням і розміщенням (послуги з організації відвідування об'єктів культури, відпочинку, розваг, реалізації сувенірної продукції тощо).

Цикл рекреаційної діяльності (ЦРД) – взаємопов'язане і взаємообумовлене сполучення типів рекреаційної діяльності, яке виникає на основі ведучого мотиву рекреаційної діяльності; – програма відпочинку, яка дозволяє на основі поведінкових можливостей і зразків реалізувати певні рекреаційні цілі, мотивації і вимоги рекреантів в конкретних умовах.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Дидактичні матеріали до практичного заняття по темі 3 Рекреаційні ресурси: Визначення сутності і поняття рекреаційних ресурсів.

Визначення поняття «рекреаційні ресурси»

РР – властивості окремих компонентів природи чи в цілому природних комплексів (В. Б. Нефедова).

РР – природні, господарські та історичні даності, які грають для організації відпочинку роль специфічних споживчих цінностей (Ю. П. Михайлов).

РР – елементи природного середовища і антропогенної діяльності, які при визначених умовах можуть бути використані для організації рекреаційної діяльності (И. И. Пирожник).

РР – розуміються як специфічна комбінація природних можливостей оточуючого середовища і потреб людини в його використанні з метою відпочинку (Ю. К. Єфремов).

РР – господарські та історичні даності, будь-які види речовини та енергії, що виробляються поза межами рекреаційної системи і слугують для неї вихідним матеріалом функціонування, розвитку, існування (Е. Б. Алаев).

РР – закономірні територіальні сполучення компонентів природи, соціально-економічних умов і культурних цінностей, які виступають як умови задоволення потреб у відновленні духовних і фізичних сил людини. (Н. П. Крачило і Н. Г. Ігнатенко).

РР – природні, природно-технічні і соціально-економічні геосистеми і їх елементи, котрі можуть бути використані при існуючих технічних і матеріальних можливостях для організації рекреаційного господарства (Л. А. Багорова, Н. В. Багров, В. С. Преображенський).

РР – сукупність природних, природно-технічних, соціально-економічних комплексів і їх елементів, які сприяють відновленню і розвитку фізичних і духовних сил людини, його працездатності і при сучасній і перспективній структурі рекреаційних потреб і техніко-економічних можливостях використовуються для прямого і непрямого споживання та виробництва курортних і туристичних послуг (О. О. Бейдик).

РР – природні і соціально-культурні умови життя, пов'язані з ними особливості життєвого укладу, пам'ятники культури і виробничі процеси в то мірі, в якій вони відрізняються від оточуючих умов повсякденного життя рекреанта і мають для нього оздоровче, пізнавальне чи розважальне значення (Е. В. Добрускін).

РР – найважливіша складова частина рекреаційного потенціалу під якими слід розуміти компоненти географічного середовища і об'єкти антропогенної діяльності, котрі завдяки таким властивостям як унікальність, історична та художня цінність, оригінальність, естетична привабливість і цілющо-оздоровча значущість, можуть бути використані для організації різних видів і форм рекреаційних занять (Н. С. Мироненко, И. Т. Твердохлебов).

РР – природні і техногенні процеси і явища, котрі при сучасному рівні розвитку виробничих сил можуть бути використані для задоволення рекреаційних потреб суспільства і організації галузі народного господарства, яка спеціалізується на рекреаційному обслуговуванні населення (Ю. А. Веденин).

РР – частина природних і культурних ресурсів, яка забезпечує відпочинок, як засіб підтримки і відновлення працездатності і здоров'я людей (Н. Ф. Реймерс).

РР – компоненти географічного середовища, які можуть бути використані для організації рекреаційної діяльності (В. Б. Кудрявцев).

ДОДАТОК Б

Приклад матриці Ознак і складу рекреаційних ресурсів

Таблиця Б.1 – Визначення рекреаційних ресурсів

	Окремі компоненти природного середовища			Феномени соціально-культурного характеру			Місця відпочинку і туризму			Даності			Соціально-історичні умови			Культурні цінності			Елементи			Геосистеми та їх елементи			Комплекси та їх елементи			Умови					
	Природні	Господарські	Історичні	Природні	Господарські	Історичні	Природні	Господарські	Історичні	Природні	Господарські	Історичні	Природні	Господарські	Історичні	Природні	Господарські	Історичні	Природні	Господарські	Історичні	Природні	Господарські	Історичні	Природні	Господарські	Історичні	Природні	Господарські	Історичні			
Алаев Э. Б. (1983)																																	
Багрова Л.А. Багров Н.В. Преображенский В.С. (1977)																																	
Бейдик О.О. (1977)																																	
Биржаков Н.Б. (1995)																																	
Блага Н.Н. (2000)																																	
Бобкова А. (2000)																																	
Веденин Ю.А. (1981)																																	
Герц О. (2000)																																	
Гетьман В.І. (1999)																																	

ДОДАТОК В

Таблиця В.2 – Приклад матриці Класифікації рекреаційних ресурсів

	Природні	Культурно-історичні	Соціально-економічні	Природно-технічні	Пізнавальні	Природно-антропогенні	Біосоціальні	Подійні	Інфраструктурні	Природно-кліматичні	Оздоровчі	Соціально-побутові	Антропогенні	Ландшафтно-рекреаційні
Багрова Л.А. Багров Н.В. Преображенский В.С. (1977)	+		+											
Бейдик О.О. (1997)	+	+				+	+	+						
Герц О. (2000)	+													
Гетьман В.І. (1999)	+		+											
Гудима М. (2000)	+													
Гуляев В.Г. (1996)	+								+					
Дудкіна О.П. (1999)	+												+	
Євдокименко В.К. (1997)	+	+							+					
Закон України «Про туризм» (1995)		+			+					+	+	+		
Клімов О.В. (1997)	+	+												
Крачило Н.П. Игнатенко Н.Г. (1976)	+	+	+											
Марченко О.А. (2000)	+	+	+											
Мироненко Н.С. Твердохлебов И.Т. (1981)	+	+												
Пирожник И.И. (1976)	+	+												
Реймерс Н.Ф. (1990)	+	+	+											
Страчкова Н. (2000)	+	+												
Шаблій О.І. (1994)	+	+	+	+										

Додаток Г

Дидактичні матеріали до практичного заняття по темі 6 Рекреаційне районування

Таблиця Г.1 – Туристичне районування світу за UNWTO

Субрегіони	Держави
1	2
А Ф Р И К А	
Північна Африка	Алжир, Марокко, Судан, Туніс
Західна Африка	Бенін, Буркіна-Фасо, Гана, Гамбія, Гвінея, Гвінея - Бісау, Кабо-Верде, Кот-Д'Івуар, Ліберія, Мавританія, Малі, Нігер, Нігерія, Сенегал, Сьєрра-Леоне, Того, о-в Св. Єлени (Брит.)
Центральна Африка	Ангола, Габон, Демократична республіка Конго, Екваторіальна Гвінея, Камерун, Конго, Сан-Томе і Принсіпі, Центральноафриканська республіка, Чад
Східна Африка	Бурунді, Джибуті, Еритрея, Ефіопія, Кенія, Коморські о-ви, Мадагаскар, Малаві, Маврикій, Мозамбік, Реюньон, Руанда, Сейшельські о-ви, Сомалі, Танзанія, Уганда, Замбія, Зімбабве
Південна Африка	Ботсвана, Лесото, Намібія, Південно-Африканська Республіка, Свазіленд
А М Е Р И К А	
Північна Америка	Гренландія (Данія), Гавайські о-ви (США), Канада, Мексика, Сент-П'єр і Мекелон, США
Центральна Америка	Беліз, Гватемала, Гондурас, Коста-Ріка, Нікарагуа, Панама, Сальвадор
Південна Америка	Аргентина, Болівія, Бразилія, Венесуела, Гайана, Гвіана (Фр.), Еквадор, Колумбія, Парагвай, Перу, Суринам, Уругвай, Чилі, Фолклендські о-ви

Продовження таблиці Г.1

1	2
Карибська Америка	Ангілья, Антигуа и Барбуда, Аруба, Багамські о-ви, Барбадос, Бермудські о-ви (Брит.), Віргінські о-ви (Брит.), Віргінські о-ви (США) Гаїті, о. Гваделупа (Франція), Гренада, Домініка, Домініканська республіка, Кайманові о-ви, Куба, Малі Антильські о-ви, Мартініка, Монтсеррат, Пуерто-Ріко, Сент-Вінсент и Гренадіни, Сент-Кітс и Невіс, Сент-Люсія, Тринідад и Тобаго, Теркс і Кайкос, Ямайка
Азія і Тихоокеанський регіон	
Північно-Східна Азія	Китай, Гонконг (Сянган, Китай), Монголія, Демократична народна республіка Корея (північна Корея), Республіка Корея (південна Корея), Тайвань (Китай), Макао (Аоминь, Китай), Японія
Південно-Східна Азія	Бруней, Східний Тімор, В'єтнам, Індонезія, Камбоджа, Лаос, Малайзія, М'янма, Сінгапур, Таїланд, Філіппіни
Південна Азія	Афганістан, Бангладеш, Бутан, Індія, Іран, Мальдіви, Непал, Пакистан, Шрі-Ланка
Австралія і Океанія	<p><i>Австралазія:</i> Австралія, Нова Зеландія</p> <p><i>Мікронезія:</i> Гуам (США), Кірибаті, Маршаллові о-ви, Федеративні штати Мікронезії, Науру, північні марсіанські о-ви (США), Палау</p> <p><i>Меланезія:</i> Фіджі, Нова Каледонія (Фр.), Папуа-Нова Гвінея, Соломонові о-ви, Вануату</p> <p><i>Полінезія:</i> Американське Самоа (США), Самоа, Тонга, Тувалу, Французька Полінезія,</p>

Продовження таблиці Г.1

1	2
Е В Р О П А	
Центральна і Східна Європа	Азербайджан, Білорусія, Болгарія, Вірменія, Грузія, Естонія, Казахстан Киргизстан, Латвія, Литва, Молдова, Польща, Росія, Румунія, Словаччина, Таджикистан, Туркменістан, Угорщина, Україна, Узбекистан Чехія
Західна Європа	Австрія, Бельгія, Ліхтенштейн, Люксембург, Монако, Нідерланди, Франція, Федеративна Республіка Німеччина, Швейцарія
Північна Європа	Данія, Великобританія, Ірландія, Ісландія, Норвегія, Фінляндія, Швеція
Південна Європа	Албанія, Андорра, Боснія і Герцеговина, Ватикан, Греція, Іспанія, Італія, Македонія, Мальта, Португалія, Сан-Марино, Сербія, Словенія, Хорватія, Чорногорія
Східно-Середземноморська Європа	Кіпр, Ізраїль, Туреччина
Б Л И З Ь К И Й С Х І Д	
	Бахрейн, Єгипет, Ірак, Йорданія, Йемен, Катар, Кувейт, Ліван, Лівія, Палестинські території, Оман, Об'єднані Арабські Емірати, Саудівська Аравія, Сирія

***Дидактичні матеріали до практичного заняття
по темі 6 Рекреаційне районування***

Матеріали до практичного заняття по темі 6 за 2018 рік наведені на рисунках Д.1 та Е.1 а також на рисунках Ж.1 та И.1.

ДОДАТОК Д

International Tourist Arrivals by (Sub)region

	International Tourist Arrivals (million)							Market share (%)	Change (%)		Average annual growth (%)
	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2017*		16/15	17*/16	
World	531	680	809	952	1,195	1,239	1,323	100	3.8	6.8	4.2
Advanced economies¹	342	430	469	515	655	686	726	55	4.8	5.9	3.7
Emerging economies¹	189	250	339	437	540	554	597	45	2.5	7.8	4.8
By UNWTO regions:											
Europe	308.5	392.9	452.7	487.7	605.1	619.5	670.6	51	2.4	8.3	3.3
Northern Europe	36.4	44.8	54.7	56.6	69.8	73.8	78.0	6	5.8	5.6	3.0
Western Europe	112.2	139.7	141.7	154.4	181.5	181.6	192.7	15	0.0	6.1	2.6
Central/Eastern Europe	58.9	69.6	95.3	98.6	122.4	127.1	133.7	10	3.8	5.3	2.9
Southern/Medit. Eur.	100.9	139.0	161.1	178.1	231.4	237.1	266.2	20	2.4	12.3	4.3
- of which EU-28	271.0	336.8	367.5	383.0	478.6	500.4	537.6	41	4.6	7.4	3.2
Asia and the Pacific	82.0	110.4	154.1	208.2	284.1	306.0	323.1	24	7.7	5.6	6.4
North-East Asia	41.2	58.4	85.9	111.5	142.1	154.3	159.5	12	8.6	3.4	5.3
South-East Asia	28.5	36.3	49.0	70.5	104.2	110.8	120.4	9	6.3	8.6	7.8
Oceania	8.1	9.6	10.9	11.5	14.3	15.7	16.6	1	9.7	6.0	3.6
South Asia	4.2	6.1	8.3	14.7	23.5	25.2	26.6	2	7.0	5.6	10.2
Americas	108.9	128.2	133.3	150.4	193.8	200.7	208.7	16	3.6	4.0	3.8
North America	80.5	91.5	89.9	99.5	12.5	130.9	134.8	10	2.7	3.0	3.4
Caribbean	14.0	17.1	18.8	19.5	24.1	25.2	26.0	2	4.7	2.9	2.7
Central America	2.6	4.3	6.3	7.8	10.2	10.7	11.2	1	4.1	4.7	4.9
South America	11.7	15.3	18.3	23.6	31.9	33.9	36.7	3	6.3	8.3	6.0
Africa	18.7	26.2	34.8	50.4	53.6	57.7	62.7	5	7.8	8.6	5.0
North Africa	7.3	10.2	13.9	19.7	18.0	18.9	21.7	2	5.0	14.9	3.8
Subsaharan Africa	11.5	16.0	20.9	30.7	35.6	38.9	41.0	3	9.2	5.5	5.8
Middle East	12.7	22.4	33.7	55.4	58.1	55.6	58.1	4	-4.4	4.6	4.7

Рисунок Д.1 – Міжнародні туристські прибуття по регіонам та субрегіонам світу, млн. осіб

ДОДАТОК Е

International Tourism Receipts by (Sub)region

	International Tourism Receipts											
	Change			US\$				euro				
	Local currencies, constant prices (%)		Market share (%)	(billion)			Receipts per arrival	(billion)			Receipts per arrival	
	16/15	17*/16		2017*	2015	2016		2017*	2015	2016		2017*
World	2.6	4.9	100	1,221	1,245	1,340	1,010	1,101	1,124	1,186	900	
Advanced economies¹	1.9	4.2	65	799	814	870	1,200	720	735	770	1,060	
Emerging economies¹	3.9	6.2	35	423	431	470	790	381	389	416	700	
By UNWTO regions:												
Europe	1.7	8.0	39	468.0	468.1	519.2	770	421.8	422.9	459.6	690	
Northern Europe	8.5	7.7	7	82.0	83.2	89.7	1,150	73.9	75.2	79.4	1,020	
Western Europe	-1.2	5.1	13	159.2	157.2	170.5	880	143.5	142.1	150.9	780	
Central/Eastern Europe	6.2	6.6	4	50.4	52.6	59.9	450	45.5	47.5	53.0	400	
Southern/Medit. Europe	-0.2	11.1	15	176.3	175.1	199.1	750	158.9	158.2	176.3	660	
- of which EU-28	3.4	7.3	33	390.3	396.9	438.4	820	351.8	358.6	388.0	720	
Asia and the Pacific	4.1	2.6	29	355.6	370.8	389.6	1,210	320.5	335.0	344.8	1,070	
North-East Asia	0.1	-5.1	12	167.1	169.5	162.2	1,020	150.6	153.2	143.6	900	
South-East Asia	9.1	9.2	10	108.7	116.7	130.7	1,090	98.0	105.5	115.7	960	
Oceania	7.0	6.3	4	47.7	51.2	57.1	3,440	43.0	46.3	50.5	3,040	
South Asia	3.9	12.9	3	32.1	33.3	39.5	1,490	28.9	30.1	35.0	1,320	
Americas	2.3	1.3	24	307.3	313.7	326.2	1,560	277.0	283.4	288.7	1,380	
North America	1.7	0.8	19	241.2	244.6	252.4	1,870	217.4	221.0	223.4	1,660	
Caribbean	5.5	4.2	2	28.5	30.0	31.7	1,220	25.7	27.1	28.1	1,080	
Central America	9.0	3.5	1	11.2	12.2	12.7	1,140	10.1	11.0	11.3	1,010	
South America	1.9	2.2	2	26.3	26.9	29.3	800	23.7	24.3	25.9	710	
Africa	4.9	8.0	3	32.2	33.0	37.3	600	29.0	29.8	33.0	530	
North Africa	1.0	10.3	1	8.9	9.0	10.0	460	8.0	8.1	8.9	410	
Subsaharan Africa	6.4	7.2	2	23.3	24.0	27.3	670	21.0	21.7	24.2	590	
Middle East	1.0	12.8	5	58.0	59.0	67.7	1,160	52.3	53.3	59.9	1,030	

Рисунок Е.1 – Доходи від міжнародного туризму в регіонах та субрегіонах світу

ДОДАТОК Ж

Рисунок Ж.1 – Топ-10 держав по кількості прибуттів в міжнародному туризмі

ДОДАТОК И

Рисунок И.1 – Топ-10 держав по доходам в міжнародному туризмі

Виробничо-практичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних занять та самостійної роботи
із навчальної дисципліни

«РЕКРЕАЦІЙНА ГЕОГРАФІЯ»

*(для студентів денної та заочної форм навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
зі спеціальності 242 – Туризм)*

Укладач **ПОКОЛОДНА** Марія Миколаївна

Відповідальний за випуск *Л. В. Оболенцева*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2018 , поз. 386 М

Підп. до друку 10.11.2018. Формат 60 x 84/16
Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 1,8
Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: rektorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017.